

Engelen

Dorpstraat 17-22

Kadastraal : 's-Hertogenbosch, R - 608	Bouwjaar : 1885
Eigenaar : J.C.P.M. van Lith	Architect :
Huidige functie : woningen	Oorspr. functie : arbeiderswoningen
Verbouwingen : XXd	
Archief :	

Beschrijving

Algemeen:

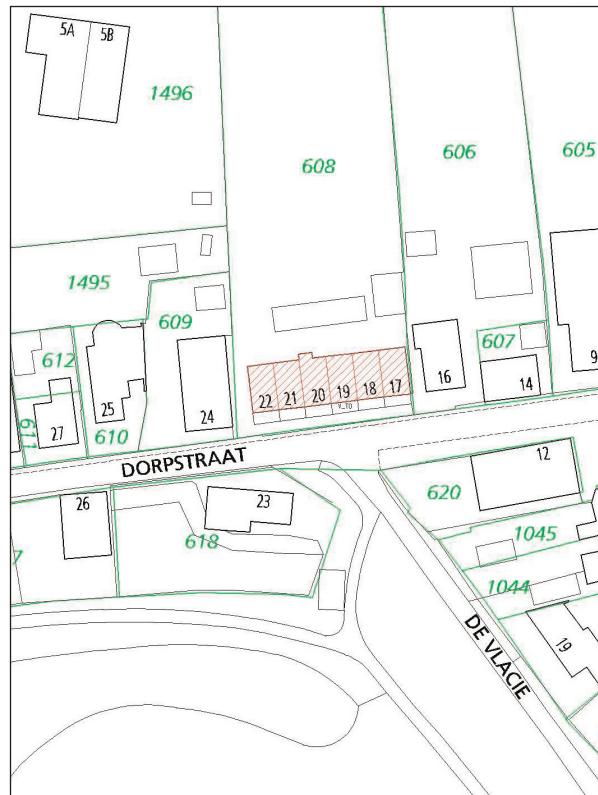
Dit complex, zes arbeiderswoningen onder één kap aan de noordzijde van de Dorpstraat te Engelen, was oorspronkelijk in bezit van de diaco-nie van Engelen. De woningen werden vroeger uitsluitend verhuurd aan protestante dorpsbewoners. De woningen zijn in 1885 gebouwd, na de grote dorpsbrand van 20 juni 1884.

Voor de woningen staan acht lindebomen. Tussen de rij bomen en de woningen is een waardevolle klinkerstoep gelegen. De voorgevel van de woningen met begane grond en zolderniveau is hoger dan de achtergevel. De nok van het met oud Hollandse pannen gedekte zadeldak is evenwijdig aan de straat georiënteerd. Achter de woningen is een aaneengesloten rij bergingen voorzien van golfplaten lessenaardak gelegen. Deze gemetselde bergingen zijn voorzien van een eenvoudige deur en vast raam.

Het perceel waarop de woningen staan heet 'De Bulk' en vertegenwoordigt een zeer hoge archeologische waarde (onder andere romeinse vondsten).

Voorgevel:

De in kruisverband gemetselde voorgevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een muizen-

Voorgevel vanaf nr. 22.

tand. Over tweederde van de breedte van de gevel is deze uitgemetselde lijst voorzien van een geprofileerde houten lijst.

Per woning is de gevel voorzien van een voordeur en een venster. De gevelopeningen zijn voorzien van een anderhalfsteens strekse boog die aan de onderzijde getoogd is. In de boog zijn om en om rode en gele bakstenen gebruikt. De geprofileerde deurkozijnen staan op natuurstenen neuten en zijn voorzien van een laat negentiende-eeuwse deur met klein raam en een getoogd drieruits bovenlicht. De deur van huisnummer 22 is net als het bovenlicht van nummer 18 vernieuwd. De vensters met geprofileerde kozijnen zijn voorzien van twee zesruits draai-ramen met getoogd vierruits bovenlicht. Enkele van de bovenlichten zijn nog voorzien van het oorspronkelijke glas. De draaiende onderramen van huisnummers 17, 18 en 20 zijn vernieuwd.

Linkerzijgevel van nr. 22.

Per woondeel is de gevel voorzien van vier gevelankers. Het dak is voorzien van een klein dakraam. Op het dak zijn drie gemetselde schoorstenen aanwezig.

Linkerzijgevel:

De in kruisverband gemetselde tuitgevel weerspiegelt de tweebukige opzet en is aan de bovenzijde voorzien van een gecementeerde rollaag. De gevel is ter rechterzijde voorzien van een uitgemetseld schouderstuk met daarop een hardstenen dekplaat. De gevel is in kwalitatief mindere bakstenen opgetrokken, de buitenschil sluit met een koude naad aan op de representatieve voorgevel. Het venster op zolderniveau is een na-oorlogse toevoeging. In de gevel zijn vier gevelankers en vijf gordingankers aanwezig. Ter linkerzijde bevindt zich in het verlengde van de gevel een laag twintigste-eeuwse lage aanbouw onder een lessenaardak.

Rechterzijgevel:

De tuitgevel weerspiegelt de tweebukige opzet van de woningen en is afgedeekt met een gecementeerde rollaag. Opvallend is dat deze zijgevel in tegenstelling tot de linkerzijgevel, in verband is gemetseld met de voorgevel. Het uitgemetselde schouderstuk met hardstenen dekplaat ter linkerzijde van de gevel is vernieuwd. In de gevel zijn twee gevel- en vijf gordingankers aanwezig. Het zolderniveau is in de twintigste eeuw voorzien van een klein venster.

Achtergevel:

Rechterzijgevel van nr. 17.

De achtergevel gaat grotendeels schuil achter schuttingen en begroeiing. De woning met nummer 21 is voorzien van een deur en een vergroot venster onder een oorspronkelijke halfsteens rollaag. Dit vergrote venster is ook in de achtergevel van de woning met huisnummer 22 aanwezig. Mogelijk zijn in de overige adressen nog enkele oorspronkelijke vensters aanwezig. In de twintigste eeuw is een aantal woningen aan de achterzijde voorzien van een gemetselde uitbouw onder lessenaardak. Het dakschild is geknikt en ter plaatse van de woningen 18, 19 en 20 voorzien van grote houten dakkapellen.

Detail schouderstuk, goot en muizentand.

Interieur:

De woningen worden gescheiden door een muur. Per twee is deze muur aan weerszijden voorzien van een stookplaats.

Redengevende omschrijving

Het gebouw heeft monumentale waarde omdat het karakteristiek is voor de bebouwing van het centrum van Engelen in de tweede helft van de negentiende eeuw. De gevels, de karakteristieke bouwmassa en het ensemble dragen bij aan de waarde van het gebouw. De balklagen en de kapconstructie hebben monumentale waarde.

Aanbouw tegen achtergevel van nr. 22.

Datum verkenning: 9 oktober 2003
Fotografie: M. Bimmel en A.G. Oldenmenger
Veldwerk: M. Bimmel en A.G. Oldenmenger
Tekst rapportage: A.G. Oldenmenger